

Stentti - trakeakollapsin hoidon uusi mahdollisuus

Trakeakollapsi on yorkshireterrierillä suhteellisen yleisesti esiintyvä henkitorven rakenneheikkous. Sairautta todetaan muillakin kääpiökoirilla, tyypillisimmin vanhemmilla koirilla. Henkitorven rustorenkaiden heikentyminen johtaa avaran vahvaseinäisen putken asteittain etenevään litistymiseen. Heikentynyt seinämä antaa hengittäessä tapahtuvan painemuutoksen myötä periksi ja aiheuttaa ärsytystä. Ärsytys aiheuttaa yskimisrefleksiä, joka lisää painemuutoksia. Syntyy kierre jossa oire pahentaa syytä joka taas pahentaa oiretta.

Oireet vaihtelevat lievistä ajoittaisesta törähtelevästä yskästä vakavaan jatkuvaan yskään ja hengitysvaikeuteen.

Trakekollapsin diagnosoiminen vaatii kliinisen tutkimuksen ja röntgenkuvauksen lisäksi narkoosissa tapahtuvan henkitorven tähyttämisen. Ohut tähystin viedään narkoosissa olevalla potilaalla suun kautta kurkunpäästä henkitorveen, jossa päästään arvioimaan aina keuhkoputkiin saakka kollapsin aste, rustorenkaiden rakenne ja limakalvon kunto.

Hoidon tarkoituksena on vähentää oireilua ja katkaista itseään ruokkiva kierre. Painonhallinta, rasiuksen välttäminen ja hengitysilman ärsyttävien aineiden vähentäminen ovat tärkeä osa hoitoa. Lääkehoitona käytetään yhdistelminä monenlaisia tulehduksenvastaisia lääkkeitä, yskänärsytystä vähentäviä lääkkeitä, rauhoittavia aineita, keuhkoputkia laajentavia lääkkeitä ja antibiootteja.

Potilaita, jotka eivät saa tuki- ja lääkehoidosta riittävää apua, on hoidettu tähän saakka kirurgisesti henkitorven ulkopuolisilla proteesirenkailla. Ulkopuolisiin proteeseihin liittyy suurehko komplikaatioriski.

Proteesirengashoitoon liittyneiden ongelmien vuoksi on trakeakollapsin hoitoon kehitelty uudenlaisia ratkaisuja, joita on johdettu ihmisten hoitoon kehitetyistä menetelmistä. Soveltuvimmaksi on osoittautunut verkkoputki eli stentti. Stentti on muistimetallista valmistettu putki, joka viedään oikealle paikalleen henkitorven sisäpuolelle tähyttämällä ja röntgenseurannassa.

Stentin koko ja mitat määritetään röntgentutkimuksella. Kukin käytettävä stentti tilataan valmistajalta potilaan mittojen mukaan. Stenttejä valmistetaan kahtakymmentäyhtä eri vakiokokoa ja tilauksesta valmistaja voi tehdä erikoispainoksiakin.

Stentti on asettimessa puristettuna ohuen muoviputken sisään. Kun stentti työnnetään ulos asettimen muoviputkesta, se laajenee alkuperäisiin mittoihinsa ja tukee henkitorvea sisältäpäin. Stentin asettaminen narkoosissa on lyhyt ja tuskaton toimenpide. Muutaman viikon ajan esiintyy normaalisti jonkin verran kuivaa yskää.

Stentin asettamisesta on ollut hyötyä 75 ó 90 %:lle potilaista. Asettamiseen liittyvät ja lyhyen aikavälin ongelmat ovat vähäisiä. Stenttipotilasta on seurattava tarkoin, henkitorven tähyttys on tarpeen kaksi viikkoa asettamisen jälkeen ja suositellaan tehtäväksi vielä myöhemminkin 3 ó 6 kuukauden välein. Monet potilaat tarvitsevat stentin lisäksi lääkehoitoa, joten omistajan vaikeus lääkittää koira ei ole peruste stentin asettamiselle.

Heikki Putro
pieneläinsairauksien erikoiseläinlääkäri
eläinlääkäriasema HauMau